

ВІДГУК

офіційного опонента Білецької Вікторії Вікторівни –кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента, завідувача кафедри спорту та фітнесу Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

на дисертаційну роботу **Ши Шицзе**

за темою **«Модель розвитку оздоровчого фітнесу Китаю для підвищення рівня залучення населення до рухової активності»**,

подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань

01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку Китайської Народної Республіки питання зміцнення здоров'я нації трансформувалося з приватної ініціативи у пріоритетний напрям державної соціальної політики. Держава демонструє системний підхід до модернізації сфери масового спорту, вбачаючи в оздоровчому фітнесі ефективний інструмент підвищення якості життя населення.

Нормативно-правовим фундаментом нової стратегії став оновлений Закон Китайської Народної Республіки «Про фізичну культуру і спорт», який набув чинності в листопаді 2022 року. Цей документ уперше на законодавчому рівні закріпив концепцію «національного фітнесу» як державного пріоритету, регламентуючи обов'язкову фізичну активність у закладах освіти, розширення муніципальної інфраструктури та інституційну підтримку інструкторів громадського спорту.

Стратегічні орієнтири розвитку галузі деталізовано в урядовому документі «Думки щодо побудови системи державних послуг вищого рівня для національного фітнесу» (2022 р.) та програмі «Національний план фітнесу 2021-2025». Попри значний суспільний запит та державну підтримку, наукове осмислення механізмів розвитку фітнес-індустрії Китаю залишається фрагментарним. Аналіз наукового доробку свідчить про наявність окремих досліджень якості фітнес-послуг, проте вони не повною мірою враховують сучасні реалії цифровізації та нові регуляторні вимоги.

В сучасній науковій літературі, особливо у працях, опублікованих до запровадження нових законодавчих ініціатив 2022 року, відсутнє комплексне бачення системи, яка б поєднувала державні нормативні імперативи, цифрову трансформацію галузі, інтеграцію офлайн та онлайн форматів, а також інструменти персоналізованого маркетингу.

Таким чином, розробка науково обґрунтованої моделі розвитку оздоровчого фітнесу Китаю є критично необхідною для гармонізації державних стратегічних цілей із ринковими механізмами, що дозволить забезпечити стале зростання індустрії та підвищити рівень залученості населення до рухової активності в умовах цифровізації суспільства.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами. Дисертаційну роботу виконано відповідно Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021-2025 рр. 3.1. «Теоретичні та технологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової

активності та здорового способу життя різних груп населення» (номер держреєстрації 0121U107534). Роль автора як співвиконавця теми полягала в обґрунтуванні, розробці та перевірці ефективності моделі розвитку сфери оздоровчого фітнесу, спрямованої на підвищення рівня залучення населення Китаю до рухової активності.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна. Дисертаційна робота відзначається глибоким розкриттям досліджуваної проблеми та самостійністю підходів. Сформульовані наукові положення, висновки та практичні рекомендації є цілком обґрунтованими, що підтверджується практичною перевіркою отриманих результатів, і повністю відповідають визначеній меті та завданням дослідження. Обґрунтованість результатів забезпечена використанням комплексу сучасних методів дослідження, що відповідають принципам валідності, та спирається на значний фактичний матеріал.

Достовірність основних наукових положень і висновків досягнута завдяки великому обсягу дослідження, числу учасників та отриманих цифрових даних. Висока вірогідність кількісних даних гарантується застосуванням адекватних методів математичної обробки матеріалів. Результати мають суттєву теоретичну і практичну значущість, що підкреслює їх новизну.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що у роботі:

- уперше науково обґрунтовано та розроблено модель розвитку оздоровчого фітнесу Китаю, що включає три рівні: вхідний – відображає зовнішнє середовище функціонування фітнес-послуг, центральний – визначає 22 пріоритетні напрями розвитку та вихідний – включає механізми реалізації обраної стратегії та очікувані результати її впровадження;
- уперше визначено та систематизовано чинники, що впливають на розвиток оздоровчого фітнесу Китаю, зокрема: цільова аудиторія, канали комунікації, мотиваційні програми, пріоритетні послуги, цінова стратегія, регіони розвитку, інновації, ключові показники ефективності;
- доповнено та розширено емпіричну базу даних щодо специфіки сегментації споживачів фітнес-послуг у Китаї, що створює передумови для вдосконалення підходів до залучення населення до рухової активності з урахуванням мотиваційно-психологічних особливостей;
- доповнено та розширено уявлення про особливості та сучасні тенденції розвитку фітнес-послуг у Китаї, що дає змогу глибше осмислити соціально-економічні чинники та враховувати їх у процесі моделювання, спрямованого на підвищення рівня залучення населення до рухової активності.

Практична значимість роботи полягає у розробці моделі розвитку сфери оздоровчого фітнесу в Китаї, яка охоплює основні зовнішні та внутрішні чинники впливу, стратегічні напрями розвитку, ключові цільові аудиторії та пріоритетні інструменти впливу. Визначено цільову мету – підвищення рівня залучення населення до регулярної рухової активності через ефективну реалізацію маркетингової стратегії, адаптованої до умов китайського ринку.

Сформульовані в дисертації висновки і пропозиції використано для впровадження в матеріали навчальної дисципліни «Інноваційні технології online-фітнесу» Національного університету фізичного виховання і спорту України (акт впровадження від 03.03.2025), матеріали навчальної дисципліни «Менеджмент та нормативно-правове забезпечення фізичної культури і спорту» кафедри спорту та фітнесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (акт впровадження від 26.05.2025), а також у практику роботи товариства Rizhao Ruihe Sports Culture Development Co., Ltd., місто Річжао, провінція Шаньдун (акт впровадження від 27.06.2025).

Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Аналіз дисертації Ши Шицзе дозволяє констатувати, що у рукопису відсутні академічний плагіат, фабрикації та фальсифікації наукових даних і експериментальних результатів. Також це підтверджено відповідними матеріалами метрологічної експертизи дисертації, проведеної фахівцями Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Оцінка змісту дисертації, її завдання в цілому і основних положень дисертації. Дисертаційна робота викладена державною мовою на 221 сторінці тексту комп'ютерного набору, складається з анотацій, вступу, п'яти розділів, висновків та списку використаних літературних джерел і додатків. Усього використано 178 джерел наукової та спеціальної літератури найменувань (з них 136 – представлені іноземними мовами). Цифровий матеріал дисертації ілюстровано 37 рисунками та 21 таблицею, що дозволило більш наочно сприйняти викладений науковий матеріал.

Вступ ґрунтовно обґрунтовує актуальність обраної теми, чітко окреслюючи її зв'язок з актуальними науковими напрямками та пріоритетними темами досліджень. Ця робота чітко формулює мету та завдання дослідження, визначаючи об'єкт та предмет дослідження. Використовуючи ґрунтовні теоретичні основи та обґрунтовуючи доцільність обраних методів, автор розкриває наукову новизну та практичну значущість дисертаційної роботи. Окрім того, вступ чітко описує особистий внесок здобувача та апробацію результатів дослідження.

У першому розділі «Теоретико-методичні засади та сучасні тренди розвитку оздоровчого фітнесу в Китаї» дисертантом проаналізовано розвиток сфери оздоровчого фітнесу в КНР, який відбувається в умовах комплексного державного регулювання, спрямованого на підвищення рухової активності населення. Здійснено аналіз змісту ключових документів центральних органів влади КНР, які сформували послідовну політико-правову та програмну базу для масштабного розвитку оздоровчого фітнесу: Національна стратегія «Здоровий Китай 2030», «Національна програма фітнесу 2021-2025» та оновлений Закон КНР «Про спорт». Встановлено системну логіку державної політики, що спрямована на поширення рухової активності, модернізацію інфраструктури, стандартизацію послуг та створення конкурентного середовища на ринку.

Аналіз особливостей надання фітнес-послуг дозволив встановити, що ринок фітнесу в Китаї перебуває на стадії стрімкого зростання. Наведено кількісні показники, які свідчать про значний потенціал для подальшого росту

сфери, оскільки показник покриття населення фітнес-послугами в Китаї суттєво відстає від провідних країн світу. Здійснено аналіз традиційної бізнес-моделі фітнес-клубів, яка базується на передоплаті та орієнтації на залучення нових клієнтів-початківців. Розглянуто інноваційні моделі надання фітнес-послуг, зокрема O2O (online-to-offline), які використовують цифрові технології (Supermonkey, LeFit) для стандартизації, скорочення витрат та пропозиції гнучких тарифів.

Автором визначено ключові тренди та виклики, які полягають у здатності адаптувати пропозиції до потреб різних груп споживачів у зв'язку зі зростанням обізнаності населення про здоров'я. Дисертантом проведено обґрунтування того, що маркетингові стратегії є інструментом суспільного значення, оскільки вони сприяють підвищенню рівня рухової активності населення. Наголошено на необхідності стратегічного маркетингу, що має охоплювати аналіз поведінки користувачів, створення ціннісних пропозицій, адаптованих до конкретного сегменту, і системну роботу з цифровими каналами (WeChat, Douyin, Weibo).

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** обґрунтовано й описано методи дослідження: теоретичний аналіз науково-методичної літератури і документальних матеріалів, соціологічні методи дослідження, компаративний аналіз (метод порівняння та зіставлення), SWOT-аналіз, PEST-аналіз, метод експертних оцінок, таблично-графічні методи, методи математичної статистики. Описано організацію дослідження.

В анкетному опитуванні взяли участь 257 респондентів (136 чоловіків і 121 жінки) 1-го зрілого віку. До проведення експертного оцінювання були залучені 10 фахівців, які мають значний професійний досвід у галузі фізичного виховання, оздоровчого фітнесу, спортивного тренування та викладацької діяльності у закладах вищої освіти.

У третьому розділі **«Проблеми та перспективи залучення до занять оздоровчим фітнесом різних груп населення Китаю»** подані відомості щодо аналізу споживчих переваг сфери оздоровчого фітнесу Китаю. За останні два десятиліття ринок оздоровчого фітнесу в Китаї продемонстрував значну динаміку, з періодами зростання, які тимчасово сповільнювалися економічними кризами та глобальною пандемією COVID-19. Спостерігається помітний перехід від застарілих бізнес-моделей, що базувалися на довгострокових абонементів, до інноваційних, легкоресурсних форматів. Ці нові моделі використовують цифрові технології, франчайзинг та підхід O2O (online-to-offline), що істотно прискорює розширення мереж і підвищує доступність фітнес-послуг. Хоча пандемія спричинила тимчасове падіння доходів та закриття деяких закладів, вона також стимулювала бум домашнього фітнесу, онлайн-платформ і відеоконтенту, сприяючи загальному підвищенню фізичної активності громадян.

Результати опитування, проведеного дисертантом, допомогли виявити рівень залученості та обізнаності респондентів у сфері оздоровчого фітнесу, а також їхні ключові мотиватори та бар'єри. Переважна більшість опитаних назвала бажання покращити фізичну форму та стан здоров'я головним стимулом до занять. Водночас, найчастішими перешкодами є дефіцит вільного часу та фінансові обмеження. Високий попит на групові заняття та тренування з

інструктором підкреслює важливість соціальної взаємодії та професійного супроводу для споживачів.

Кластеризація споживачів фітнес-послуг у Китаї виявила два основні сегменти, розбіжності між якими переважно зумовлені психологічними факторами та ставленням до занять. При цьому такі чинники, як мотивація, оцінка ефективності тренувань та перешкоди, є вирішальними для формування кластерів. Водночас, демографія (наприклад, рівень доходу) та самооцінка фізичної форми не виявили значних відмінностей між групами.

SWOT-аналіз підтвердив потужний потенціал зростання фітнес-індустрії КНР, який підтримується великим ринком, державною політикою та цифровими інноваціями. Головні недоліки – це регіональна диспропорція, низька якість послуг у малих підприємствах та висока вартість технологічних рішень. Перспективи відкривають зростаючий запит на онлайн-персоналізацію та сприятливе законодавство. Ризики включають міжнародну конкуренцію, економічну нестабільність та кіберзагрози.

Дисертантом сформульовано стратегічні пріоритети, які мають зосереджуватися на інтеграції цифрових рішень, підвищенні якості послуг та розширенні доступу до фітнес-програм у регіонах для забезпечення стійкого розвитку.

У четвертому розділі «Обґрунтування та розробка моделі розвитку оздоровчого фітнесу Китаю для підвищення рівня залучення населення до рухової активності» представлено аналіз політичних, економічних, соціальних і технологічних чинників розвитку оздоровчого фітнесу в Китаї. PEST-аналіз, проведений автором, показав, що розвиток оздоровчого фітнесу в КНР переважно визначається соціальним попитом, який зростає на тлі загальної зацікавленості населення у здоровому способі життя. Політична стабільність і державна підтримка програм охорони здоров'я створюють надійну основу для розвитку. Технологічні можливості, зокрема онлайн-платформи та цифровізація, сприяють масштабуванню послуг та їхній доступності. Вплив економічних чинників є вторинним, але необхідним для забезпечення купівельної спроможності та стимулювання інвестицій. Загалом, оптимальне поєднання соціальних змін, політичної підтримки та технологій забезпечує потужний імпульс для зростання галузі, тоді як економічні ризики вимагають обережності у стратегіях.

Дисертантом здійснено аналіз перспективних напрямів розвитку сфери оздоровчого фітнесу в Китаї. Експертне опитування дозволило комплексно оцінити чинники, що впливають на фітнес-індустрію Китаю, та визначити пріоритети для вдосконалення управлінських і комунікаційних стратегій. Головними перешкодами названо низьку обізнаність населення про переваги фітнесу, фінансові обмеження та нестачу інфраструктури, особливо в невеликих містах. Основний потенціал зростання вбачається у популяризації здорового способу життя, державній підтримці та активному впровадженні цифрових технологій. Для стимулювання розвитку галузі критично важливі цільові маркетингові кампанії, розробка програм для різних вікових груп та адаптація сервісів до локальних культурних потреб. Підтверджено доцільність

комплексного підходу до маркетингових стратегій, що поєднує традиційні інструменти із сучасними технологіями - мобільні додатки, онлайн-консультації. Цифрова трансформація визнана вирішальним фактором для сталого розвитку фітнес-індустрії в умовах сьогодення.

Автором надано характеристику моделі розвитку оздоровчого фітнесу в Китаї та здійснено прогностичну оцінку її ефективності. Представлена комплексна модель інтегрує зовнішні та внутрішні чинники впливу, визначає стратегічні напрями, ключові цільові аудиторії та пріоритетні інструменти для досягнення головної мети: підвищення рівня залучення населення до регулярної рухової активності через ефективну маркетингову стратегію. Експертна оцінка підтвердила високу прогностичну ефективність моделі для китайського ринку. Найвище були оцінені критерії соціальної прийнятності, масштабованості та ймовірності практичної реалізації, що дозволяє стверджувати про позитивний потенціал моделі як основи для стратегічного розвитку фітнес-індустрії КНР.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» подається обговорення результатів досліджень. Автором зазначається, що дисертація ґрунтується на досконалому аналізі наукових досліджень та розширює знання про багатовекторну користь регулярної рухової активності для фізичного, функціонального та психосоціального здоров'я дорослого населення. Дисертантом встановлено, що психологічні чинники та ставлення до фітнесу є ключовими для кластеризації споживачів послуг, що створює основу для вдосконалення підходів до залучення населення до рухової активності. Визначено та систематизовано ключові компоненти перспективного розвитку, включаючи цільову аудиторію, канали комунікації, мотиваційні програми, цінову стратегію та інновації. Це дозволило автору науково обґрунтувати та розробити модель розвитку оздоровчого фітнесу в Китаї. Результати дослідження підтверджують доцільність запровадження інтегрованої моделі, яка враховує соціально-демографічні та психологічні особливості споживачів, а також потенціал цифрових технологій для забезпечення стійкого розвитку сфери.

Висновки до дисертації чітко відповідають поставленим завданням і ґрунтуються на попередньому аналізі. Аргументи, наведені автором, є повними, та логічними. Отримані результати та висновки дисертації мають значну теоретичну та практичну цінність, адже вони розширюють наші знання щодо особливостей розвитку оздоровчого фітнесу Китаю для підвищення рівня залученості населення до рухової активності.

Стиль і мова дисертації. Загалом, науковий рівень дисертації свідчить про високу якість дослідження. Текст чітко структурований, логічний та зрозумілий. Автор використовує наукову мову, яка відповідає темі та стилю роботи. Дисертація являє собою завершену наукову роботу, яка характеризується єдністю змісту. Автор демонструє ґрунтовне розуміння теми дослідження та вносить суттєвий особистий внесок у практичну діяльність з оздоровчого фітнесу. Дисертація оформлена згідно з усіма вимогами МОН України. Текст написаний державною мовою, стиль викладення матеріалу – науковий. Основні положення, висновки, пропозиції та рекомендації дисертації

чітко сформульовані, аргументовані та ґрунтуються на результатах дослідження. Вони характеризуються послідовністю та завершеністю.

Повнота викладення основних результатів в опублікованих наукових працях.

Наукові результати дисертації висвітлені в 9 наукових публікаціях:

-5 статей у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, одне з яких проіндексоване у базі даних Scopus (Q4);

- 3 публікації апробаційного характеру;

- 1 публікація, яка додатково відображає результати дисертації.

У публікаціях, що підготовлені у співавторстві, чітко вказано авторський внесок. У наукових публікаціях автора у повній мірі відображено основні положення дисертації, а також не виявлено порушення академічної доброчесності.

Основні результати наукових пошуків і практичних доробків дисертаційної роботи було оприлюднено у матеріалах конференцій та доповідях на XVII Міжнародній конференції молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2024), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Фізична культура і спорт: досвід та перспективи» (Чернівці, 6-7 квітня 2023 р.), I Всеукраїнській науково-практичній конференції «Фізична культура і спорт: традиції, досвід, інновації» 23 (Запоріжжя, 16 березня, 2023 р.), VI Всеукраїнській молодіжній науково-практичній конференції з міжнародною участю «Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини» (Харків, 30-31 березня 2023 р.)

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертації. У цілому позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, акцентую увагу на окремих суперечностях, спірних положеннях, що, на мою думку, потребують додаткової аргументації та відповідних уточнень:

1. У підрозділі 3.1. «Тенденції та оцінка фітнес послуг в Китаї» значна увага приділяється суто комерційним та фінансовим моделям розвитку фітнес-індустрії Китаю (моделі передплати, швидке повернення інвестицій, орендна плата, фінансування). Ці аспекти важливі для управління фітнес-сферою, однак вони переважають над педагогічною, методичною та соціально-оздоровчою складовою розвитку фітнес-індустрії Китаю. Доцільно було б чіткіше пов'язати бізнес-моделі (LeFit, Keer) з їхньою оздоровчою та педагогічною ефективністю, а не лише з фінансовою стійкістю.

2. У підрозділі 3.2. «Аналіз споживчих переваг сфери оздоровчого фітнесу Китаю» автор представляє результати опитування, які свідчать про високий рівень суб'єктивного відчуття фізичного благополуччя. Водночас чоловіки суттєво гірше оцінюють раціональність свого харчування (майже чверть чоловіків дають негативні оцінки, порівняно з 12,4% у жінок). Ця невідповідність між високою самооцінкою фізичного стану та низькою свідомістю щодо харчування не отримує достатнього пояснення у тексті, хоча є досить важливою для моделі оздоровчого фітнесу, в яку доцільно було б включити навчальні та консультаційні послуги з харчування.

3. Враховуючи, що ключові бар'єри до занять мають психологічний характер, варто було б детальніше дослідити педагогічні технології для роботи з «менш активним сегментом» споживачів для підвищення стійкої внутрішньої мотивації.

4. Розроблена Модель розвитку оздоровчого фітнесу в Китаї ґрунтується на системному, діяльнісному та маркетинговому підходах, є комплексною та добре структурованою. Однак для повнішої реалізації її потенціалу в практиці управління та підвищення соціальної значущості галузі доцільно у методичному супроводі детальніше: визначити механізми соціальної відповідальності фітнес-підприємств, які забезпечують досягнення державної мети щодо підвищення здоров'я населення; описати просторову стратегію реалізації в умовах урбанізації, конкретні формати фітнес-послуг, адаптовані для міст 2-3 рівня та сільської місцевості, де інфраструктурне покриття слабке; представити схему зворотного зв'язку у візуальній моделі, що зв'язує очікувані результати з аналітичним блоком для забезпечення гнучкої адаптації стратегічного модуля до динаміки PEST-факторів.

Перераховані недоліки та зауваження у переважній більшості носять дискусійний характер, суттєво не впливають на науковий і методологічний рівень дисертації, не знижують її загальної позитивної оцінки та спрямовані, в основному, на подальше вдосконалення творчих здібностей здобувача.

Висновок про відповідність дисертації встановленим чинним вимогам. Дисертаційна робота Ши Шицзе «Модель розвитку оздоровчого фітнесу Китаю для підвищення рівня залучення населення до рухової активності» є кваліфікаційною науковою працею, яка виконана здобувачем особисто, має наукову новизну, характеризується новим підходом і практичною цінністю, відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт, вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти та науки України № 40 від 12.01.2017 року (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти та науки України № 759 від 31.05.2019 року) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року (із змінами), а її автор Ши Шицзе заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:
завідувач кафедри спорту та фітнесу
Київського столичного університету
імені Бориса Грінченка,
кандидат наук з фізичного
виховання та спорту, доцент

Вікторія БІЛЕЦЬКА